בס"ד

יום ד', כט בחשון תשנ"ט (18 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם גם הכוח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המשך של הדברים של הרב קוק על רוח ונשמה (מאותמלל):

כפי שנאמר אתמול, על התכם לדעת זה את זה ואם את המשפט. והוא הדין גם בשאלות הבותנ"ות של אמונה והשקפת עולם.
בהתאמודות ה"הדות עם ההשקפות והאידיאולוגיות המדע"ות שבכול סוגיות את העולה מכתובי התורה - גם שם הנביא הרב והשאול בפסוק "כי את ומשפט ידע לב תכם":
= כבר מפורסם למדי שהנבואה לוקחת את המשלים להדרכה האנושית לפי המפורסם אל בלשון בני-אדם באותו הצמן כדי לסבר את האוזן מה שהיו יכולה לשמוע בהווה, ולא ומשפט-ידע לב תכם" ... וההוראת המושכלת מעמק התורה היא נעלה ונשגבה עוד הרבה יותר מזה =
גם פה מקורים לתבונה מיוחדת הנדרשת להבחין בין מה שמשתמע מן הכתוב עצמו ובין מה שמסתתר מאחרי הכתובים. וכך, בלי הרבה סגידות, הנהגות כפתידות.

וכן בעולם הרוח הפנימי של האדם, במיוחד שבין הריגש והשכל- באיזון הנכון של האדם לאחדות כוחות הנפש - גם כאן, רואה הרב בפסוק לה כדי להגיע לדעת אלוקים שלמה ומקפת:
= הריגש הוא יותר מהיר מן השכל. בריגש, האמרה אלוקים, מלאה אנרגיה וישות, גם בטרם אשר נפתח אך מעט מכל המון התידות הכמוסות בה. מה שאין כן בשכל - השכל דורך צעד צעד. בלאו לימוך ועיון, מאומה לא יצמח - ולכן ומשפט ידע לב תכם", להיכנס בה בכל הריגש במילואו, להתענג "ולטעום טובתה", אל תבוא לדעת-אלוקים בלבד, בטורתה היותר רמוזה =

האדם השלם, הוא התסיד המושלם" (בלשון הכוזרי) בכל כח וכח בהתאלותו, ויותן לו את מקומו המתאים לו, ולא על חשבון כח אחר. ענין לה האיר הרב קוק מן הכתוב: ולא ומשפט ידע לב תכם - כדי להגיע לדעת אלוקים שלמה.

יום נעים!